

Välikasvattamojen lääkitykset

Tulosseminaari 4.11.2014

Mari Heinonen

**HY/ELTDK, kliinisen
tuotantoeläinlääketieteen osasto**

Tänään

- Muutamia tuloksia hankkeesta
- Ajatuksia näytteenotosta ja hoidoista

SIKALAN TOIMIVUUS SIAN NÄKÖKULMASTA - HANKE

Hankkeessa kartoitettiin yhtenä osana lääkityksiä, oireita ja näytteiden ottoa välikasvattamossa

Tavoite: selvittää, paljonko välikasvattamoissa lääkitään porsaita minkä sairauksien varalta ja millä lääkkeillä ja miten diagnoosiin päädytään

Tietoja 19 tilan välikasvattamosta

-Lääkekirjanpito

- suoraan tietokoneeseen	1 tila
- ensin paperille, sitten koneeseen	11 tilaa
- 5, vain paperille	5 tilaa
- tieto puuttuu	2 tilaa

Oireita, arvio hoitojen määrästä, tieto 12 tilalta

	Keskiarvo ja hajonta %	Keskimmäinen arvo, pienin - suurin
RYHMÄN KOKO	363 ± 296	234, 80-1000
Jalkavaivat	2% ± 4%	0,6% , 0*-10%
Ripuli	30% ± 45%	3%, 0-100**%
Hännänpurenta	3% ± 4%	2%, 0-12%
Muu oire	1% ± 3%	0,2%, 0-11%

- *4 tilaa, ei hoideta yhtään jalkavaivaisia
- ** 4 tilalla hoidetaan aina kaikki ripulin takia

Mitä näytteitä oli otettu

- 10 tilaa (53%), näytteitä ei oltu otettu
- 3 tilaa (16%) otettiin verinäytteitä (teurastamon seuranta)
- 2 tilaa (10%) otettiin ulostenäytteitä (salmonella, dysenteria)
- 2 tilaa (10%) oli otettu kokonaisia sikoja näytteiksi
- 3 tilaa (16%), tietoa ei saatu

- Milloin
 - Vuosia sitten tai teurastamon jatkuvassa seurannassa

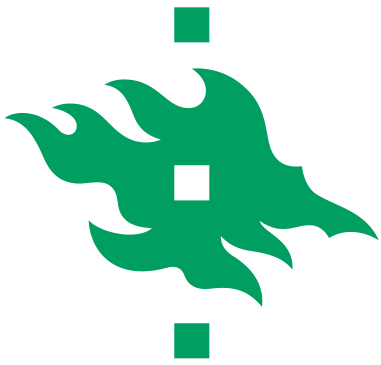
Mitä lääkkeitä käytetään, yksittäisiä havaintoja (tiedot puutteelliset)

- Amoksisilliini kaikkeen, 2 tilaa
- Ripulia hoidettiin seuraavilla lääkeaineilla
 - Tetrasykliini: 3 tilaa
 - **Enrofloksasiini, 3 tilaa**
 - Tylosiini, 3 tilaa
 - Amoksisilliini, 1 tila
 - Sulfa-trimetopriimi, 2 tila
 - Penisilliini, 1 tila
- Jalkavaivat hoidettiin penisilliinillä tai amoksisilliinillä

Käynneillä esiin tulleita asioita (ELL Mari Friman)

- Tilakäyntien aikana tuli esille tilallisten tietämättömyys otetuista näytteistä tai niiden tuloksista.
- Usealla oli käytössä ”rutiinilääkityksiä” ilman varmistettua tietoa taudinaiheuttajasta.
- Lääkeasetuksen vaatimaa vuosittaista mikrobilääkeaineherkkyysmääritystä ei ollut tehty yhdelläkään tilalla, jossa oli käytössä säännöllinen mikrobilääkitys (omistajan käsityksen mukaan)

Nykypäivän sikala

Eläinlääkärin velvoite käydä sikalassa on ollut sama kuin pienessä sikalassa

- Muuttuu jatkossa, lääkeluovutuslaki
- Osaako tuottaja hyödyntää eläinlääkärinä?
- Osaako eläinlääkäri hoitaa sikalaa?

Joka päivä sikoja sairastuu ja kuolee, eläinlääkäri ei voi olla paikalla

- TH korostuu, ennaltaehkäisy
- Hoitojen suunnittelu ja ohjeistus korostuvat
- Sikalanhoitajat tekevät lääkitys- ja lopetuspäätökset

Paljon työntekijöitä, ei samaa kieltä ja kulttuuria

Hoitojen suunnittelu ja ohjeistus korostuvat

- 1. Diagnoosi
- 2. Lääke
- 3. Muu hoito
- 4. Hoidon seuranta

Kuka päättää tilan
lääkkeitten käytöstä ja
miten?

Onko ohjeistus kunnossa?

1. Diagnoosi

- Kliiniset oireet, ohjeet kirjallisina hoidettavista oireista
- Ohjeitten paikka ja kieli?

Näytteet, nyrkkisääntöjä

- Näyte-eläimet
 - tyypilliset oireet
 - ei räpäle
 - ELL mukana valitsemassa
 - alkuvaihe
- Montako kerrallaan
 - kolme raatoa
 - 10-20 veri-/ sierainlima-/ tai ulostenäytettä
 - jos selvä ripuli, vähemmänkin ulostenäytteitä riittää
- Kuinka usein
 - heti jos omituisia oireita
 - tavallisia oireita toistuvasti
 - kerran vuodessa

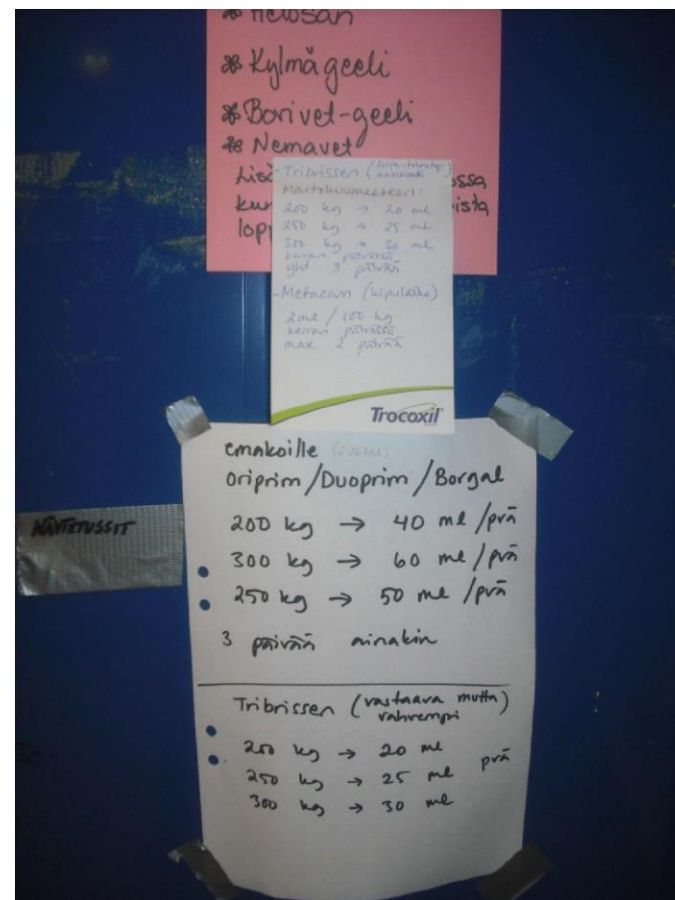
Näytteidenotto, mitä tarvitaan?

- Asennemuokkausta!
 - Ei ymmärretä, miksi näytteitä tarvitaan
 - Mikä on paljon/vähän
- Selkeät ohjeet lähettämiseen, sikalanomistajaa ei saa jättää tässä yksin, tulee virheitä
 - huonot vastaukset labrasta
- Kohtuullinen hinta
- Nopeat, selkeät vastaukset
- Näytteiden lähettäminen ulkomaille?

2. Lääke

- Annosteluohjeet kirjalliset, eläinlääkäriin vastuu!
 - TH suunnitelma
 - Lääkekaapin ovi
 - Millä kielellä, venäjä tai englanti?
 - Mihin oireisiin, paljonko ja kuinka kauan
 - Erityisen tarkasti ryhmälääkitykset
- Lääkekirjanpito

Lääkeyhteenvedot tärkeitä

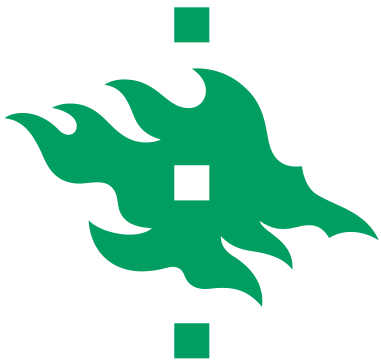
- Mikä on normaali määrä lääkityksiä tilalla?
- Sikava, hoitojen määrä, suhteutus sikamäärään
- Ei saatavilla valtakunnallisia yhteenvetoja, joihin voisi verrata
- Eläinlääkärillä näppituntuma useimmilla tiloilla lääkkeiden kulutuksesta

Lääkkeiden annostelun ja säilytyksen seuranta

- Millaiset ruisku ja neulat
- Ohjeistus automaattiruiskujen pesuun ja säilytykseen
- Neulojen hävitys
- Missä lääkepullot, onko jääkaappi, kuinka siisti?
- Onko lääkepusseja betonilattialla, rehuvarastossa jne.

3. Muu hoito

LÄÄKE ANNETTU (50%) + MUU HOITO TEHTY (50%)

=TILANNE HOIDOSSA

Muu hoito:

- Sairaskarsina tarvittaessa
- Olosuhteet
- Ruokinta
- Puhdistus
- Jne

4. Hoidon seuranta

- Lopetuskriteerit tilalla keskusteltava
 - Jos annettu hoito ei selvästi tehoa, niin sika lopetetaan, ettei se jää krooniseksi tautipesäksi tilalle
 - Eläinsuojeluasia
 - Tautipaine toisiin
 - Epätaloudellinen
- Seurataan, tehoaako lääkitys?
 - Sovitaan, missä vaiheessa lääkityksistä luovutaan
 - Asenne: rutiinilääkitykset
 - Kliininen teho
 - Tarvittaessa näytteet, ainakin kerran vuodessa
 - Resistenssi

Kiitos!

